

2024-06-19

Beslut

Swedbank AB (publ)
105 34 Stockholm

FI dnr 24-11566
Delgivning nr 1

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Föreläggande att göra rättelse

Finansinspektionens beslut

1. Finansinspektionen förelägger Swedbank AB (publ) (Swedbank eller banken), org.nr. 502017-7753, att vidta de åtgärder som ankommer på banken för att säkerställa att de överföringar av medel, som banken utför från ett betalkonto i banken till ett betalkonto hos någon annan betal-tjänstleverantör inom Sverige, senast den 31 december 2026 ska åtföljas av betalarens och betalningsmottagarens betalkontonummer. Detta föreläggande gäller inte för sådana överföringar av medel som hanteras via autogiro eller som omfattas av något undantag enligt artikel 2.4 b och c WTR-förordningen¹ eller 1 kap. 8 § lagen (2010:751) om betaltjänster.
2. Swedbank ska senast den 1 februari 2027 skriftligen redovisa till Finansinspektionen att åtgärderna enligt punkten 1 är genomförda samt hur de har resulterat i att föreläggandet har följts.

(15 kap. 1 § lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse)

3. Beslutet enligt 1 och 2 ska gälla omedelbart.

(17 kap. 1 § femte stycket lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse)

Hur man överklagar, se *bilaga*.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 av den 20 maj 2015 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och om upphävande av förordning (EG) nr 1781/2006.

Ärendet

Bankgirosystemet och dataclearingsystemet (clearingsystemen) saknar tekniska förutsättningar för att överföringar av medel som går via dessa betalplattformar ska kunna åtföljas av sådan information som krävs enligt WTR-förordningen. Swedbank och övriga banker (ägarbankerna), som genom bolaget P27 Nordic Payments Platform AB (P27) äger Bankgirocentralen BGC AB (Bankgirot), avsåg tidigare att hantera problemet genom att ta fram en ny nordisk betalplattform med tekniska förutsättningar att uppfylla kraven. Under våren 2023 bedömde bankerna dock att det inte längre fanns förutsättningar att ta fram en sådan betalplattform.

Finansinspektionen har sedan dess fört en dialog med Swedbank och övriga ägarbanker om vilka åtgärder de avser att vidta för att överföringar av medel inom Sverige, som inte hanteras via autogiro, ska kunna åtföljas av information om betalarens och betalningsmottagarens betalkontonummer. Ägarbankerna har också lämnat in en gemensam åtgärdsplan för hur de avser att säkerställa att överföringarna ska kunna åtföljas av informationen. Enligt denna åtgärdsplan ska Bankgirot ta fram en ny betalningsinfrastruktur (clearinglösning). De banker som använder denna clearinglösning ska enligt åtgärdsplanen ha möjlighet att skicka information om betalarens och betalningsmottagarens bankkontonummer senast under det fjärde kvartalet 2026.

Finansinspektionen beslutade den 22 april 2024 att inleda ett ärende om ingripande mot Swedbank när det gäller hur banken följer artikel 5.1 i WTR-förordningen. Överföringar som är undantagna enligt artikel 2.4 b och c i WTR-förordningen eller enligt 1 kap. 8 § lagen (2010:751) om betaltjänster omfattas inte av granskningen. Granskningen har också varit avgränsad till överföringar av medel som görs via clearingsystemen och som inte hanteras via autogiro.

Samma dag som Finansinspektionen beslutade att inleda ett ärende om ingripande gav inspektionen banken tillfälle att yttra sig över myndighetens iakttagelser och preliminära bedömning. Av den preliminära bedömningen framgick bland annat att inspektionen övervägde att förelägga Swedbank att vidta de åtgärder som krävs för att banken inom rimlig tid ska kunna uppfylla kraven på att överföringar mellan betalkonton, som inte hanteras via autogiro, ska åtföljas av betalarens och betalningsmottagarens betalkontonummer.

Swedbank har, i ett yttrande daterat den 13 maj 2024, anfört bland annat följande. Banken delar Finansinspektionens uppfattning att den i dagsläget inte fullt ut följer artikel 5.1 i WTR-förordningen. Swedbank står bakom den åtgärdsplan som ägarbankerna har presenterat för Finansinspektionen, både i egenskap av delägare i Bankgirot och som betaltjänstleverantör. Banken har vidare möjlighet att ställa krav på, samt följa upp, Bankgirots arbete med att färdigställa clearinglösningen. Swedbanks uppfattning är att övriga ägarbanker har samma inställning och beslutsamhet. Swedbank arbetar även aktivt med att förbereda transformationen av bankens betalningar till den nya

clearinglösningen. Det finns därför inte ett behov av ett föreläggande. Banken saknar slutligen ensam rådighet över när övergången till den nya clearinglösningen kan vara avslutad, bland annat eftersom Swedbank är beroende av att Bankgirots övriga deltagare migrerar till den nya clearinglösningen.

Skäl för beslutet

Överföringar av medel åtföljs inte av information om betalkontonummer

Rättslig reglering

I WTR-förordningen finns bestämmelser om de uppgifter om betalare och betalningsmottagare som ska åtfölja överföringar av medel, i alla valutor, för att förebygga, upptäcka och utreda penningtvätt och finansiering av terrorism, när minst en av de betaltjänstleverantörer som är involverade i överföringen av medel är etablerad inom Europeiska unionen (EU) (artikel 1). Denna förordning genomför rekommendation 16 från det internationella samarbetsorganet Financial Action Task Force (FATF). Rekommendationen är en internationell standard för vilka uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel.

Kreditinstitut är sådana betaltjänstleverantörer som är skyldiga att uppfylla förordningens krav (se definitionen av betaltjänstleverantörer i artikel 3.5).

Om alla betaltjänstleverantörer i betalningskedjan är etablerade inom EU ska överföringar av medel mellan betalkonton åtföljas av åtminstone betalarens och betalningsmottagarens betalkontonummer (artikel 5.1). Motsvarande krav kommer att ställas enligt förordning (EU) 2023/1113 (TFR-förordningen²) som ska börja tillämpas den 30 december 2024 (se artikel 5.1 i den förordningen).

Vissa överföringar av medel undantas från WTR-förordningens tillämpningsområde, se artikel 2.4 b och c WTR-förordningen samt 1 kap. 8 § lagen om betaltjänster. Motsvarande undantag kommer att finnas i samma artiklar i TFR-förordningen.

Finansinspektionens bedömning

Det är ostridigt att de överföringar av medel som Swedbank genom något av clearingsystemen utför från betalkonton i banken till betalkonton hos andra betaltjänstleverantörer inom Sverige inte åtföljs av uppgifter om betalarens och betalningsmottagarens betalkontonummer. Denna brist har funnits så länge som WTR-förordningen har tillämpats, det vill säga sedan den 26 juni 2017 (se artikel 27 WTR-förordningen).

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1113 av den 31 maj 2023 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och vissa kryptotillgångar och ändring av direktiv (EU) 2015/849.

Finansinspektionen förelägger Swedbank att rätta bristen

Tillämpliga bestämmelser

Finansinspektionen ska ingripa om ett kreditinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF), andra författningar som reglerar institutets verksamhet, bolagsordning, stadgar eller reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar institutets verksamhet (15 kap. 1 § första stycket LBF).

Finansinspektionen kan då till exempel utfärda ett föreläggande att inom viss tid vidta någon åtgärd för att komma till rätta med situationen eller göra en anmärkning (15 kap. 1 § andra stycket LBF). Om överträdelsen är allvarlig ska kreditinstitutets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, en varning meddelas (15 kap. 1 § tredje stycket LBF).

Av 15 kap. 1 b § första stycket LBF framgår att Finansinspektionen vid valet av sanktion ska ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens art, överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som har uppstått och graden av ansvar. Enligt 15 kap. 1 b § andra stycket LBF får Finansinspektionen avstå från ingripande bland annat om en överträdelse är ringa eller ursäktlig eller om kreditinstitutet gör rättelse.

Finansinspektionens bedömning

Uppgifterna om betalarens och betalningsmottagarens betalkontonummer har stor betydelse för arbetet med att förebygga, upptäcka och utreda penningtvätt och finansiering av terrorism. Genom att Swedbank inte säkerställer att dessa uppgifter åtföljer överföringarna försvåras detta arbete. Överträdelsen kan därför inte anses ringa eller ursäktlig. Mot bakgrund av detta och eftersom de åtgärder som Swedbank hittills har vidtagit inte har varit tillräckliga för att komma till rätta med bristerna, bedömer Finansinspektionen att det saknas skäl att avstå från att ingripa mot Swedbank.

När det gäller valet av ingripande gör Finansinspektionen följande bedömning.

Som nämnts ovan försvåras arbetet med att förhindra, upptäcka och utreda penningtvätt och finansiering av terrorism genom att Swedbank inte säkerställer att uppgifter om betalarens och betalningsmottagarens bankkontonummer följer med överföringar av medel inom Sverige. Denna överträdelse har pågått under lång tid och har fortfarande inte åtgärdats. Samtidigt har Swedbank, tillsammans med de övriga ägarbankerna, under en längre tid försökt åtgärda bristerna på olika sätt och nu tagit fram en åtgärdsplan som de bedömer som realistisk. Denna åtgärdsplan syftar till att skapa de tekniska förutsättningar som krävs för att banken ska kunna följa regelverket i det aktuella avseendet. Mot bakgrund av detta bedömer Finansinspektionen att det är tillräckligt att ingripa genom att

förelägga banken att inom viss tid vidta åtgärder för att komma till rätta med situationen.

Swedbank har anfört att banken inte ensam kan åtgärda bristerna, eftersom det bland annat krävs att andra betaltjänstleverantörer ansluter sig till den planerade clearinglösningen för att informationen ska kunna åtfölja överföringarna. Finansinspektionen konstaterar dock att Swedbank i egenskap av ägare till Bankgirot, tillsammans med de övriga ägarbankerna, är ansvarig för att den nya clearinglösningen tas fram. Swedbank har, enligt vad banken själv har anfört, goda förutsättningar att styra och påverka detta arbete. Swedbank har också anfört att banken arbetar aktivt med att förbereda transformationen av bankens betalningar till den nya clearinglösningen. Finansinspektionen bedömer därför att banken har goda förutsättningar att åtgärda de aktuella bristerna, även om banken inte kan göra det på egen hand. Swedbank bör därför föreläggas att åtgärda de aktuella bristerna, även om det bör understrykas att föreläggandet inte innebär annat än att banken är skyldig att vidta sådana åtgärder som ankommer på banken.

Av åtgärdsplanen framgår att ägarbankerna bedömer att den planerade clearinglösningen kan börja användas under det fjärde kvartalet 2026. Finansinspektionen bedömer därför att det är lämpligt att förelägga Swedbank att vidta de åtgärder som ankommer på banken för att säkerställa att de aktuella uppgifterna kan följa med överföringarna senast den 31 december 2026.

Finansinspektionen kommer att följa upp genomförandet av åtgärderna. Swedbank ska därför senast den 1 februari 2027 skriftligen redovisa till Finansinspektionen vilka åtgärder som banken har vidtagit med anledning av detta föreläggande och hur dessa åtgärder har resulterat i att banken har följt föreläggandet.

Det är angeläget att arbetet med att vidta åtgärderna påbörjas omgående. Det finns därför skäl att förordna att beslutet ska gälla omedelbart.

FINANSINSPEKTIONEN

Malin Alpen
Verksamhetsområdeschef
Betalningar

Love Wilén Örnulf
Rådgivare
Pennyngtvättstillsyn

Dokumentet är elektroniskt undertecknat.

Delgivningskvitto

FI dnr 24-11566
Delgivning nr 1

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Rubrik

Handling:

Beslut om föreläggande att göra rättelse den **19 juni 2024**

Jag har i dag, i egenskap av behörig firmatecknare, tagit emot handlingen.

.....
Datum

.....
Namnteckning

.....
Namnförtydligande

.....
Eventuellt ny adress

.....

.....

.....

Genom att skriva under delgivningskvittot bekräftar du bara att du har tagit emot handlingen. Det är inte ett bevis på att du godkänner innehållet i den. Det är viktigt att du skickar tillbaka kvittot till Finansinspektionen så fort som möjligt. Om du inte gör det kan vi delge dig på annat sätt, till exempel genom en stämmingsman.

Glöm inte att ange vilket datum du tog emot handlingen.

Hur man överklagar

Om ni anser att beslutet är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 Stockholm, eller till finansinspektionen@fi.se.

Ange följande i överklagandet:

- namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer
- vilket beslut ni överklagar och ärendets nummer
- vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Finansinspektionen inom tre veckor från den dag ni fått del av beslutet.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Finansinspektionen att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.